

motinos

Sarah J. Naughton

Iš anglų kalbos vertė

Jurga Brastavičiūtė

Sofoklis

VILNIUS, 2022

*Skiriu Rbhan John, Sofiai Kapsalis,
Lynne Mark ir Betinai Scanlon*

„Visos motinos yra truputį pamišusios.“

J. D. SALINGERIS, „Rugiuose prie bedugnės“

Ji neturėjo kitos išeities, kaip tik jį nužudyti.

Kitaip jį tikrai nužudytų kas nors kitas.

Narkomanai. Apatiška rymodama prie lango, matė, kaip jie šlitinėja šaligatviu, – eidami pro vežimėlį, užbadys jį adatomis.

Mikrobai nuo visų paviršių įsiskverbs į jo šnerves, įsišaknys mažyčiuose plaučiuose, prasismelks į kraują ir nunuodys.

Tik gimęs jis vos nežuvo. Susirgus preeklampsija, jai išsivystė ūminis daugelio organų nepakankamumas. Kūdikis gimė pamėlęs ir nerodė jokių gyvybės ženklų. Gydytojai jau buvo bepuolantys į neviltį, vis dėlto jiems pavyko jį atgaivinti. Jai neatsirado pieno, nes placenta liko kūne. Teko grįžti į ligoninę gimdos valymo operacijai, per kurią neteko trijų pintų kraujo. Paskui išimetė infekcija, dėl jos ir vėl negalėjo žindyti. Mažylis susirgo gelta, sulysa, tad jam reikėjo daryti lašelines.

Visa tai reiškė, kad pasaulis jam pernelyg pavojingas.

Tačiau jie privertė parsivežti jį namo. Jos vyras grįžo į darbą, tad ji ir kūdikis liko vieni priešais neįtikėtinais plėšrų pasaulį.

Praėjus mėnesiui po jo gimimo, jos sąmonę užvaldė viena siaurbinga mintis.

Ji nemiegojo visą naktį – tikrino, ar jis kvėpuoja, matavo temperatūrą, klaidžiojo po tamsius namus, ieškodama įsibrovėlių, tik ir laukiančių, kol ji bent akimirksniu neteks budrumo.

Ji nedrįso valgyti, kad tik jo kaip nors neapnuodytų.

Žmonės visą laiką jai melavo. Net jos vyras. Ji žinojo, kad jis rezga planus, kaip atimti iš jos kūdikį. Nori atiduoti vaiką kam nors, kas jo nemylės, nesirūpins juo, skriaus jį ir galiausiai nužudys.

Tada ją ištiko nušvitimas. Yra būdas apsaugoti mažylį visiems laikams.

Buvo vėlyva popietė, temo. Artėjo žiema. Vis labiau spaudė šaltis ir kamavo ligos. Jis miegojo pokaičio viršuje. Ji su pižama stovėjo prie lango, spoksodama į grėsmingą dangų ir piktus automobilius.

Suskambo telefonas. Viena jos vadinamųjų draugių skambino patikrinti, kaip ji laikosi. Šnipinėjo, kad vėliau galėtų papasakoti jos vyrui.

Jis greitai grįš namo. Ji privalo paskubėti.

Ji atsistojo, lėtai išėjo į koridorių.

Nuo sienų jai šiepėsi dantys ir akys. Gal už tų blizgančių juodų vyzdžių kameros?

Ji užlipo laiptais, kažką niurnėdama sau po nosimi. Nauji randai ištįso, juos ėmė deginti. Ji įėjo į miegamąjį. Tada vėl išėjo, pavaiškščiojo koridoriumi.

Jis tebemiegojo. Nieko net nepajus.

Ant jo kambario sienų šoko žvėreliai: kiškis, elnias ir pelėda. Laukiniai gyvūnai, alsuojantys senovine magija. Jie žinojo, ką ji privalo padaryti. Žvėreliai liks šalia kūdikio ir apsaugos jo dvasią. Jie nuneš jį ten, kur ramu ir saugu.

Ji pasilenkė pabučiuoti šiltos mažylio kaktos.

Išgirdo, kaip apačioje užsidarė paradinės durys. Kažkas šaukė ją vardu.

Ji neatsiliepė. Laikas seko.

Pakėlė pagalvę.

Ant laiptų lyg egzekucijos preliudas subildėjo žingsniai. Kūdikis atsimerkė. Ji nuleido pagalvę.

1

Ajona

Dabar

Lijo nuo pat aušros. Ji tai žinojo, nes šiomis dienomis niekada neišmiegodavo ilgiau nei iki penktos. Salės, kur pardavinėjami bilietai, grindis tvindė purvinas vanduo. Ant jų buvo sustatyti geltoni trikampio formos įspėjamieji ženklai. Nustūmusi užtvarą, ji išėjo į Slouno aikštę. Bent kartą miesto centre buvo taip pat niūru ir apniukę, kaip rytuose. Aplyti šaligatviai netviskėjo it filmuose – jie tik šleikščiai blizgėjo, apdrabstyti lapais, pėsčiųjų kojų sutrintais iki mirtinai pavojingų glitėsių.

Išskleidusi skėtį, patraukė policijos nuovados link. Vis dėlto nutarė nukrypti nuo įprastinio maršruto, vedančio tarp gyvenamųjų namų, ir pasukti Pimliko keliu, kur gausu parduotuvių.

Padalijo slapto Kalėdų Senelio vardus. Paprastai moteris skirdavo šitam reikalui labai mažai dėmesio: žmogui, kuriam turėdavo įteikti dovaną, tiesiog paduodavo dėžutę šokoladinių saldainių *Quality Street*, o pačios gautą dovaną – dažniausiai ji būdavo susijusi su varpa – iškart atiduodavo labdarai. Šiomet ji turės labiau pasistengti, nes ištraukė Mają.

Ji iš lėto pėdino pro prabangių parduotuvių vitrinas. Pastebėjo gražią iš odos pagamintą sidabro spalvos piniginę su neonine rausva raide M, bet, žvilgtelėjusi į kainą, susiraukė. Kvepianti žvakė nedideliame stikliniame indelyje atrodė įper-

kamesnė, tačiau ir jos gamintojo vardas buvo ganėtinai garsus: būtų akivaizdu, kad ji išleido per daug. Suplanuotas biudžetas buvo dešimtinė, ir vargas bet kam, kas iššvaistys daugiau: jie turės pasiaiškinti Darsei. Jų valdymo punkto administratorė į kasmetinį slapto Kalėdų Senelio košmarą žvelgė taip pat rimtai, kaip ir į visus kitus savo darbus.

Pravažiuojant automobiliui, šliūkštelėjo nešvaraus vandens banga, ji permerkė juodas Ajonos kelnes. Automobiliui sustojus prie šviesoforo, ji pajuto pagundą pabelsti į lango stiklą. Tačiau pasivijusi šį automobilį, pamatė, kad jį vairuoja iš pažiūros išvargusi moteris, o galinėje jo sėdynėje sėdi du besikivirčijantys vaikai. Užsidedęs žaliai šviesai, automobilis nuvažiavo.

Pamačiusi nuovadą, ji stabtelėjo, norėdama žvilgtelėti į save vitrinoje. Šioje parduotuvėje tvyrojo tamsa: parduotuvės pagrindinėje gatvėje tuštėjo viena po kitos, jos vis labiau priminė vaiduoklius. Iš pirmo žvilgsnio pasakytum, kad ji sena. Jai buvo dar tik trisdešimt vieni, bet atrodė dešimtmečiu vyresnė. Nemėgo dažytis: visada manė, kad tai tik tuščias laiko švaistymas, bet galbūt dabar metas pagalvoti apie truputį mackiažo pagrindo. Ji bent jau užmaskavo randą. Anksčiau niekada nesivargindavo apie tai mąstyti, kol pasirodė Maja.

Kažkas pašaukė ją vardu. Nejaukiai apsidairiusi, pamatė Darsę, permirkusią iki siūlo galo, – galvą ji buvo prisidengusi bebaigiančiu suplyšti nemokamu laikraščiu. Ajona, kilstelėjusi skėtį, palydėjo vyresnę moterį iki pat nuovados.

Prie jos kabineto jau laukė Janis.

– Nagi, pasakyk, kad turi man šiurpią žmogžudystę, – ištarė Ajona, kratydama skėtį ir kabindama švarką ant kėdės atlošo. – Man reikia ko nors apšilti.

– Man labai gaila, – detektyvas seržantas susiraukė. – Dingęs asmuo.

– Valio.

– Bijau, kad nieko įdomaus, – iš šių žodžių ji suprato, kad jis kalba apie prostitutę arba vaiką. – Bankininkas, keturiasdešimt dvejų, vakar negrįžo iš darbo namo. Kolegos sako, kad jo nebuvo visą dieną. Telefonas išjungtas. Širyt apie jį pranešė žmona.

Ajona sudejavo ir pasitrynė veidą. Staiga sustojo supratusi, kad gali nutrinti maskuojamąją pudrą, dengiančią randą. Maja stovėjo prie vandens aparato šalia kabineto. Anksčiau nešiotą arklio uodegą nusikirpo tvarkingu bobo stiliumi. Juodi plaukai krito ant jos veido lyg užuolaida, uždengdami skruostikaulius ir ilgas blakstienas. Prieš tris mėnesius Mają paskyrė dirbti logistikos ir išteklių administratore. Bet, kad ir ką, po velniais, tai reikštų, neatrodė, kad ji tiktų šioms pareigoms. Maja labiau priminė didžėję ar menininkę. Ji buvo protinga, neįprasta ir tiesiog pritrenkianti. Be to, tikriausiai tradicinės orientacijos.

Ajona užsimetė ant pečių ką tik nusivilktą švarką.

– Verčiau jau iškart viską sutvarkykime.

– Jei jau privalome, – tarstelėjo Janis, ir jie kartu išėjo iš kabineto.

Į darbus traukiantys žmonės, užuot eję pėsčiomis, išsigandę lietaus, gaudė taksi. Gatvės springo nuo automobilių. Janis vairavo, tyliai niūniuodamas sau po nosimi. Jo karamelinė oda buvo visiškai tokios pat spalvos, kaip trumpai nurėžti plaukai, dengiantys skalpą standžiais verpetais. Šis tamsaus gymio vyriškis turėjo daugybę strazdanų ir šviesiai melšvas akis, todėl atrodė taip, tarytum būtų užtikrintai laimėjęs konkursą į tarptautinės reklaminės kampanijos veidus. Tačiau jis buvo detektyvas iki kaulų smegenų. Toks rimtas ir susitelkęs, kad išvesdavo iš proto kai kurias jaunas nuovados darbuotojas. Vis

dėlto ne visas. Galbūt ir Maja jam nepasiduodavo. Ajona vy-
lėsi, kad ji atsilaukė.

Aptonai gyveno trijų aukštų Jurgių stiliaus sudurtiniame name, stovinčiame prastajame Karaliaus kelio gale. Tai – vienintelis namas, kurio tinko nedengė storas suodžių bei purvo sluoksnis ir kurio atbrailose bei karnizuose nesimatė plyšių, primenančių išmuštus dantis, o rūšys nevirto šiukšlynu. Dauguma šioje gatvėje stovinčių namų paversti butais. Jų langai buvo tokie purvini, kad pro juos nieko negalėjai matyti, o stiklo įtrūkimai užklijuoti lipnia juosta. Tačiau, Ajonos nuomone, Aptonų buveinė vis vien buvo verta daugiau nei pusantro milijono. Galbūt jie puoselėjo dideles viltis, nes rajonas atrodė daug žadantis. Tačiau viskas, kas nemažai žadėjo Čelsyje, tikriausiai jau ištesėjo savo pažadus.

– Tai jo automobilis, – tarstelėjo Janis, kai jie pasistatė savo mašiną ir išlipo į lietu.

Juodas *Audi* stovėjo apsuptas *Ford Focus* ir senutėlių *Vauxhall*. Ajona, apėjusi aplink, pažvelgė pro langus. Stebinančiai švarus ir tvarkingas šeimos automobilis: skyrelyje tarp sėdynių įspraustas maišelis čiulpiamų saldainių, ant grindų numestas sportinis vandens butelis, grotuvo vietoje žioji plyšys. Visiškai suprantama, kodėl tokiam rajone reikia jį išimti.

– Vadinasi, jis norėjo, kad mums būtų sunku jį susekti, – beveik pati sau ištarė ji, – arba jam kas nors nutiko.

– Tarkime, kad jam kas nors atsitiko, – ištarė Janis. Automobilio lange šalia jos šmėstelėjo išslydęs vyro atspindys. – Pavyzdžiui, nepavykęs apiplėšimas arba staigus širdies smūgis. Tačiau tokiu atveju kas nors jau tikrai būtų radęs jo kūną.

Ji apsidairė. Tai buvo galbūt prasčiausia Čelsio dalis – pras-
tesnė už palei upę nusidriekusį socialinių būstų rajoną. Šiuos

vieno kambario butus nuomojasi viltį praradę žmonės, neturintys galimybių patekti net į nelaimingųjų, laukiančių savi-valdybių būstų, sąrašus. Ar jie, visiškai netekę vilties, galėtų užpulti Aptoną ir palikti jį sužeistą nukraujuoti šalikelėje? Ar įstengtų nužudyti jį ir kur nors palikti jo kūną? Tam jie turėtų gebėti susiorganizuoti, o tai paprastai nebūdinga žmonėms, egzistuojantiems visuomenės paribiuose. Šaligatviu artėjo, vilkdama kojas, Ajonai kažkur matyta narkomanė. Paskutinę akimirką ji kilstelėjo galvą. Gyvenimo subjaurotu moters veidu perbėgo siaubo šešėlis. Ji apsisukusi žaibiškai spruko atgal ten, iš kur pasirodė.

– Ne šįkart, Marta! – jai iš paskos riktelėjo Janis. – Gali būti rami!

Narkomanė nusvyravo tolyn. Jie užlipo laiptais ir paskambino į duris.

Bela Apton atrodė taip prastai, kaip ir galima buvo tikėtis iš moters, kurios vyras dingo. Išvydus Belą palankesnę dieną, išplautais plaukais ir gerai išsimiegojusią, ji būtų atrodžiusi daili. Moteris buvo maždaug trisdešimt penkerių, apvalaus veido, įrėminto ilgų kaštoninių plaukų, žvelgė didelėmis, išraiškingomis rudomis akimis. Atvėrusi duris, Bela lėtai sumirksėjo – regis, jai prireikė nemažai laiko, kol pastebėjo jų ženklelius.

– Labas rytas, ponია Apton. Aš esu detektyvė inspektorė Ajona Čatvin, o čia – detektyvas seržantas Janis Mohamudas. Ar galime užėiti?

Pareigūnai nusekė paskui ją tamsiu koridoriumi. Pakeliui Ajona apžiūrinėjo ant sienų sukabintas nuotraukas. Standartiniai vidurinės klasės niekučiai: sidabriniai rėmeliai, pora profesionalių studijoje darytų nuotraukų, vaizdai iš prašmatnių atostogų kurortų. Tačiau dabar priešais juos pėdino moteris,